

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
—
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Σ. Βουτυρά, Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Γ. Μ. Δαμνέρη, διευθύνοντος

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐάν τὰ φήμωτρα τῶν πολιτικῶν συμφερόντων δὲν κατέπνιγον τὴν φωνὴν τῶν συνειδήσεων παρὰ τοῖς διευθύνουσι τὰς τύχας τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ ἔάν οἱ χειραγωγοῦντες τὴν κοινὴν αὐτοῦ γνώμην ἐλάβανον τὰς ἐμπνεύσεις ἐκ μόνης τῆς δικαιοσύνης, τὰ τελευταῖα ἐν Θεσσαλονίκῃ συμβάντα, ὡς χαρακτηριστικὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ πνεύματος, οὐ μόνον θὰ ἐπέφερον τὸν ἡθικὸν θάνατον τῶν λυσσωδῶν ἡμῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ συνετέλουν διὰ τῆς συγκρίσεως, ὅπως ἐξαρτῇ καὶ δικαιωθῇ τὸ πανταχόθεν καταπολεμούμενον ἑλληνικὸν γένος, κυκλωθῇ δὲ ὑπὸ συμμάχων, τεινόντων αὐτῷ χεῖρα φιλικὴν καὶ ἀρωγόν.

Ἀτυχῶς παρὰ τὰς ἄλλας αὐτοῦ προόδους ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς δὲν ἀνῆλθεν ἀκόμη εἰς τοιοῦτον σημεῖον περὶ ωπῆς, ἄρχηγοὶ δὲ καὶ χειραγωγοὶ τῶν λαῶν κανονίζουσι τὴν πορείαν αὐτῶν συμφώνως πρὸς πᾶν ἄλλο ἢ πρὸς τὸ πρέπον καὶ τὸ δίκαιον.

Ἄν ὅμως παρὰ τῶν ἄλλων ἐλάχιστα δυνάμεθα νὰ ἀναμένωμεν ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ χαρακτήρος, τοῦ μὲν μετ' ἐξόχου ἱποτισμοῦ σπυδόντος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἱερᾶς ἀποστολῆς καὶ ὅτε ἀκόμη εἶναι βέβαιος ὅτι σκληρὰ τὸν ἀναμένει ἀποτυχία, τοῦ δὲ προβαίνοντος εἰς μοναδικὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ κακουργήματα, χάριν ἀναμφισβητήτου σφετερισμοῦ καὶ ἀνηθικοῦ ἀρπαγῆς, ἂν παρὰ τῶν ἄλλων μάτην θὰ ἐλπίσωμεν τὴν ἀπόδοσιν τῆς δικαιοσύνης, ἃς ζητήσωμεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖς καὶ θὰ εὕρωμεν νέους λόγους πεποιθήσεως ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἡμετέρου ἀγῶνος καὶ νέα ὅπλα πρὸς ἐπιδιώξιν αὐτοῦ.

Καὶ ἂν ἔτι οἱ ἐν ταῖς βορείοις ἑλληνικαῖς χώραις ἀλύτρωτοι δὲν ἦσαν, ὅπως εἶναι, προσφιλεῖς καὶ περιπόθητοι ἀδελφοὶ ἡμῶν, καὶ ἂν ἔτι δὲν ὠφείλομεν τὴν ἐλευθερίαν τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας εἰς τοὺς κοινούς μετ' αὐτῶν ἀγῶνας, καὶ ἂν ξένοι ἦσαν πράγματι, πάλιν θὰ ἐπεβάλλετο ἡμῖν ὡς τὸ στοιχειωδέστερον τῶν καθηκόντων, νὰ μὴ ἐγκαταλείψωμεν αὐτοὺς ἔρμαιοι τοιαύτης ἀπανθρώπου καὶ ἀτίμου ἐπιδρομῆς, οἷαν ἀσφαλῶς προαγγέλλουσι τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ τερατουργήματα.

Ἀλησμόνητα δέον νὰ χαραχθῶσι ταῦτα ἐν πάσῃ ἑλληνικῇ καρδίᾳ. Ἄν τὸ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος ράπισμα παρίδῃ καὶ πάλιν ἡ συγκαλύψῃ ἢ ἄλλη χριστιανωσύνη, ἢ ἑλληνικὴ χριστιανωσύνη καὶ ἂν ἔτι ἐπρόκειτο περὶ ξένων, θὰ τὸ ἐνθυμῇται πάντοτε. Πολλῶν δὲ μᾶλλον θὰ τὸ ἐνθυμῇται προκειμένου περὶ ἀδελφῶν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους συμπαθεστέρων καὶ προσφιλεστέρων, ἀφοῦ σιδηροδέσμιοι ὑπὸ φρικώδους κατακτήσεως ραπίζονται ὑπὸ φρικωδεστέρας ἐπιδρομῆς.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Τῇ Δ'. Κυριακῇ τοῦ Παραλύτου.

(Ἰωαν. Κεφ. Ε. 1—15).

Κείμενον.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ¹ ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ Προβατικῇ ² Κολυμβήθρα, ³ ἢ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, ⁴ πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων ⁵ τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἀγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινε ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ. Ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο, ὃ δὴποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δὲ τις ἀνθρώπος ἐκεῖ, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἥδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ. Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν. Κύριε, ἀνθρώπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Ἐγείραι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἀνθρώπος, καὶ ἤρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

Ἐλέγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατον ἐστίν· οὐκ ἐξεστὶ σοὶ ⁶ ἄραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς. Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστίν ὁ ἀνθρώπος ὁ εἰπὼν σοι; Ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει ⁷ τίς ἐστίν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ⁸, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ Ἱερῷ ⁹, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἰδε, ὑγιῆς γέγονας, μὴκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἀνθρώπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ.

Σημειώσεις.

1. Ἀνέβη, ἐκ Γαλιλαίας. 2. Προβατικῇ, μία τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, δι' ἧς ἐκομίζοντο τὰ πρόβατα, καὶ ἰδίᾳ τὰ προωρισμένα εἰς θυσίαν. 3. Κολυμβήθρα, μικρὰ δεξαμενὴ. 4. Βηθεσδά Ἑβραϊστὶ σημαίνει οἶκος ἐλέους, εὐσπλαχνίας. 5. Εἰς δὲ χρομίων, ἀναμενόντων, 6. Οὐκ ἐξεστὶ σοι. Δὲν σοὶ ἐπιτρέπεται. Καθὼς τὸ Σάββατον ἦτο ἡμέρα ἀργίας, ἀσθερῶς τηρουμένης. 7. Οὐκ ᾔδει, ἠγνόει. 8. Ἐξένευσεν, παρεμέρισεν. 9. Ἐν τῷ Ἱερῷ, τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ὁ σεβασμὸς τοῦ Σαββάτου, ἡμέρας ἀφιερωμένης εἰς τὸν Κύριον, ἦτο βεθέως εἰσηγμένος εἰς τὰ ἔθη τοῦ Ἰουδαίου λαοῦ. Πᾶσα παράβασις τῆς ἐντολῆς ταύτης ἐλογίζετο μέγα ἀμάρτημα. Μέχρι τούτου τὸ πρᾶγμα εἶχε καλῶς. Ἀλλ' οἱ Φαρισαῖοι, κρύπτοντες τὸ μῖσος αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ

Χριστού υπό τὸ πρόσχημα ζήλου πρὸς τὸν νόμον, ἐθεώρουν ἀμαρτίαν τοῦ Σωτῆρος τὰς φιλανθρωπικὰς αὐτοῦ πράξεις πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου. Προσεκολλῶντο εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, καὶ διέστρεφον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, γινόμενοι ἀληθεῖς παραβάται τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀνθρώπος δὲν ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἵνα διηνεκῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἐργάζεται. Ἐχει πλασθῇ οὕτως, ὥστε ν' ἀντέχῃ εἰς ἐργασίαν συνεχῆ ἐξ ἡμερῶν ἐκ ἀναπαύεται τὴν ἐδδόμην ἡμέραν. Καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἐξ ἡμερῶν ὅραϊ ἱκαναὶ εἶναι προωρισμένοι εἰς ἐπιθελημένην ἀνάπαυσιν. Ἀνθρώπος διηνεκῶς ἐργαζόμενος ταχέως καταβάλλεται· αἱ σωματικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις ἐκλείπουν καὶ ὁ κερδαίνων σήμερον πέντε δραχμὰς ἐκ τῆς καθημερινῆς ἐργασίας, δὲν θὰ δύναται μετὰ τινα ἔτη ν' ἀπολαμβάνῃ δύο δραχμὰς καθ' ἡμέραν, ἐὰν μὴ τηρῇ ἀκριβῶς τὸν νόμον τῆς ἀναπαύσεως. Καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀναπαύσεως δὲν θέλει ἡμέραν παντελοῦς ἀργίας ὁ Θεός. Ἀλλ' ἀπαιτεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἄλλο εἶδος ἐργασίας, ἐργασίας πνευματικῆς, ἐργασίας σκοποῦσης τὴν λατρείαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐνάσκησιν ἐργῶν ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, δι' ὧν ἐξασφαλίζει εἰς ἐκείνους ὁ ἀνθρώπος τὴν ἐν οὐρανοῖς μακαριότητα.

Ὁ μὴ τηρῶν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, τιμωρεῖται αὐστηρῶς· λίαν ταχέως καταλαμβάνει τὸν παραβάτην τοῦτον ἡ ἀνδία τῆς ζωῆς, ἡ κόπωση καὶ συνήθως ἡ ἀπώλεια τῆς σωματικῆς υγιείας· καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ὅποιον κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νενομισμένης ἀναπαύσεως συλλέγει ὁ ἀνθρώπος, εἶναι ἀργύριον κατάρας, διότι προέρχεται ἐκ παραβάσεως ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, χρησιμεύει αὐτῷ εἰς τιμωρίαν, χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὴν διαφθορὰν αὐτοῦ, εἰς ἀσθενείας καὶ εἰς ἄλλας ἀκόπως δαπάνας.

Ἡ ἐργασία κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Κυριακῶν συντελεῖ σὺν ἄλλοις καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν παραλυσίαν, εἰς τὴν ἐκλυσιν τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν.

Ὁ πατήρ, ὁ ἀδελφός, ὁ πρῶτος τέλος τῆς οἰκογενείας δὲν ἔχει μόνον σώματα νὰ διαθρέψῃ ἀλλ' ἔχει καὶ ψυχὰς, περὶ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ὑπάρχει τι πνευματικόν, σύνδεσμός τις αἵματος, ψυχὴ τέλος κινούσα καὶ συνέχουσα τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἥτις ψυχὴ διατρέφεται ὑπὸ τῆς χαρῆς καὶ τῆς εὐθυμίας, τὰς ὁποίας τὰ μέλη παρέχουσι πρὸς ἄλληλα. Καὶ τὴν χαρὰν ταύτην πρῶτιστον ἔχει καθήκον ὁ πρῶτος τῆς οἰκογενείας, νὰ καλλιεργῇ καὶ περιποιῇται ἐν αὐτῇ. Καὶ κατορθοῖ τοῦτο ὅταν ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς, ἐορταστικῶν ἡμερῶν ἀμείψων, παραλαμβάνων τέκνα καὶ σύζυγον προσέρχεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέφων ἐκεῖθεν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον κάτοχος τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, παραδίδηται ὅλως εἰς τὴν αὐτοῦ οἰκογένειαν παίζων, μελῶν, εὐθυμῶν μετὰ τῶν τέκνων ἢ ἀδελφῶν αὐτοῦ, χαίρων αὐτοὺς καὶ μεταδίδων τὴν χαρὰν αὐτοῦ ταύτην εἰς τὰ τέκνα καὶ τὴν σύζυγον.

Ὁ ἀνθρώπος, ὁ πολίτης δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ· ἀνήκει καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς ἣν ἀνήκει ὡς παρὰ γὰρ καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ οὕτως· ἔχει λοιπὸν καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν ταύτην καθήκοντα. Ἐχει συγγενεῖς, ἔχει φίλους, ἔχει γνωστούς πάσχοντας, ἀσθενεῖς, καὶ πρὸς τούτους πάντας ὀφείλει νὰ ἐπικοινωνῇ καὶ ἐπιδείξῃ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο δύναται νὰ πράξῃ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς, δοξάζων πάντοτε τὸν Θεόν, τὸν χορηγοῦντα εἰς αὐτὸν τὰ μέσα ταῦτα τῆς χαρᾶς καὶ ψυχικῆς εὐδαιμονίας.

Αἱ ἡμέραι τῶν ἑορτῶν, εἶναι ἡμέραι τὰς ὁποίας ὀφείλομεν ν' ἀφιερῶσωμεν εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ Θεός τοῦ Εὐαγγελίου τῆς πίστεως ἡμῶν, εἶναι Θεός ἀγάπης εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ τελεία ἀγάπη. Καὶ δοξάζεται λοιπὸν ὁ Θεός, ὅταν τὰ ἔργα, αἱ πράξεις, οἱ λόγοι τῶν πι-

στευνόντων εἰς αὐτὸν εἶναι ἐνδείξεις τῆς πληροῦσας τὰς καρδίας αὐτῶν ἀγάπης. Καὶ τηροῦνται πιστῶς αἱ ἐορταί, καὶ ὁ περὶ τῆς τηρήσεως τούτων νόμος τοῦ Θεοῦ ἐκτελεῖται πραγματικῶς, ὅταν τὰ ἔργα ἡμῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας βᾶντι ἔχωσι καὶ κέντρον περιστροφῆς τὴν ἀγάπην, καὶ μόνον τὴν ἀγάπην, ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον.

Ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν σύστασις πρὸς δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ μελέτη τοῦ βίου τοῦ ἐορταζομένου ἁγίου, ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐξαγωγή συμπεράσματα καὶ διδάγματα οἰκοδομητικὰ τοῦ ἡθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος, τῆς ἀγιότητος τοῦ βίου, τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθήκον, καὶ τοῦ μεγέθους τῆς πίστεως αὐτῶν—ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τῆς Θεομητορικῆς ἢ Δεσποτικῆς ἐορτῆς ἡ ἐξαγόνται πορίσματα τῆς ἀγάπης καὶ εὐπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐξάνῃ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Χριστιανοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ ἐπιτέλεσις ἐν ἡμέραις ἐορτῆς ἐργῶν ἐξευγενίζοντων τὴν ψυχὴν, μορφούντων νοῦν καὶ καρδίαν, ἡ ἀποφυγὴ δὲ ἐργῶν ταπεινούντων τὸν ἀνθρώπον καὶ καταστρεφόντων τὸ ἡθικὸν αὐτοῦ. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἐνάσκησις πράξεων εἰς τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον ἀφορώσων, ἡ παροχὴ βοήθειας, εἰς πάντας τοὺς χρῆζοντας ταύτης, εἰς οὓς δυνάμεθα κατὰ τὸ ἐνὸν νὰ φανώμεν χρήσιμοι.

Ἰδοὺ ἔργα δυνάμενα νὰ καταστήσωσι γόνιμον τὴν ἀργίαν τῶν ἑορτῶν καὶ νὰ πραγματοποιήσωσι τὸν σκοπὸν, ὃν προτίθενται αὐταί, εἰσχωθεῖσαι εἰς τὸν κύκλον τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων. Μόνον ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι τὸ σκοπούμενον τῶν χριστιανικῶν ἑορτῶν· ἀλλ' ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐργασίας τῆς σωματικῆς, ἡ εὐχερστετέρα ἀποδοχὴ ἢ ἐπιτέλεσις ἐργῶν ψυχωφελῶν, εἶναι τὸ ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦτου. Οὕτω ἐορτάζων ὁ χριστιανὸς ἐξασφαλίζει εἰς ἐκείνους διαρκῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχει ἐν παντὶ ἀδιαλείπτως βοηθοῦσαν αὐτῷ τὴν θείαν χάριν.

Ο ΔΙΑΚΟΣ

Ἄν ἔχει δίκαιον ὁ Πίνδαρος λέγων ὅτι ἐν ἀρχῇ παντὸς μεγάλου ἔργου πρέπει νὰ προβάλλωμεν πρόσωπον τηλαυγές, ἢ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις, ὁποῖον ἔργον ἐμελλε νὰ εἶναι, ἐδείξε διὰ τηλαυγοῦς φέγγους ἐν τῇ πρώτῃ μεταξὺ μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν μεγάλῃ μάχῃ διὰ τῆς ἀπέλιπτος ἀμύνης, διὰ τοῦ ἡρώϊκου θανάτου, διὰ τοῦ πολυστόνου μαρτυρίου τῶν μαχητῶν τοῦ Σπερχεῖου. Ἡ ἀνδρεία ἢ ἀπαράμιλλος ἐξέφάνθη διὰ τοῦ ἀνδρείου τῶν ἀνδρείων Παπανδρέα τοῦ Κοκοβιστιανοῦ, ἐνὸς τῶν ἡρώων τῆς Γραβιάς, τοῦ ἀριστέως τῆς μεγάλης τῶν Βασιλικῶν μάχης· ὁ ἡρώϊσμός καὶ τὸ θνήσκειν τὸν ἀρχηγὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του, τὸν ποιμένα ὑπὲρ τοῦ λογικοῦ ποιμνίου του διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐπισκόπου Σαλῶνων Ἡσαίου· τοῦ γένους τοῦ ἐλληνικοῦ ἢ ἀδάμαστος ἐν τοῖς κινδύνους ψυχῇ, ἢ ἀντοχῇ πρὸς τὴν παντοδύστην ὁμότητα τῶν πολεμίων, ἢ χάριν τῆς Πατρίδος καταφρόνησις πρὸς τὰ ἀλγεῖνόμενα σπαράγματα τοῦ μαρτυρίου ἐξέλαμψεν τηλαυγῇ ἀπὸ τῆς μορφῆς τοῦ Ἀθανασίου Διακῆ.

Ἄλλ' ἀνδρείας ἀκάμπτου, ἡρώϊσμοῦ μυθικοῦ, καρτερίας πρὸς πανδάρκρυτα δεινὰ ἅπαντα ἢ ἐπανάστασις μας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ οὐχὶ ἐν ἀλλὰ πολλὰ πολλὰ παραδείγματα. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τοσούτου καταπληθόντος μεγαλείου ἐργῶν ὑπερόχων εἰς ἀνὴρ ὡς μαρμαρυσσὸν μετέωρον καταλάμπει τὴν Ἑλληνίδα γῆν. Ὁ Διάκος, ὁ υἱὸς τοῦ Νίκου Γραμματικοῦ τοῦ ἀπλοῦ ἀγρότου τῆς Μουσούνιτσας.

Ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἀγερῶων πλευρῶν τοῦ ἀστρογέιτονος

Κόρακος ἀδάμαστος καὶ ὑπερήφανος ὡς οἱ ἀετοὶ αὐτοῦ μετὰ εὐδὴ χαμοκέρασα, μετὰ κρυστάλινα νερά του τρεφόμενος, ἀναπνέων τὸν πάνανθον ἀέρα τῆς κέδρου καὶ τῆς σπενδάμου, ἐπὶ τῶν σμαραγδίνων χαράδρων καὶ ῥαχέων αὐτοῦ θηρεύων τὰς αἰγάρους ἀνέπτυξε τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ εὐγενές, τὴν ἀπαστράπτουσαν ἐκ καθαρότητος ὄψιν, τὸ τελειότατον κάλλος καὶ τὴν χάριν, περιβόητα γενόμενα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς κλεφτουργίας καὶ μέχρις ἡμῶν τὸν Διάκον διαφημίζοντα ὡς τὸν περικαλλέστατον τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεώς μας.

Ἀλλὰ τὴν ψυχὴν του πρὸ πάντων ἐπλάσαν εὐσεβὴ καὶ ἐλευθέρην καὶ ἀδάμαστον τῶν ὁρέων τούτων αἱ ἀπύτητοι ἀπὸ Τούρκους κορυφαὶ καὶ τὰ ἔμματα τὰ γενναῖα τῶν κλεφτῶν καὶ αἱ διηγήσεις τοῦ οἴκου περὶ τοῦ τιμῆντος θανάτου δύο ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατὰ τὴν Γαβρολίμνην καὶ κατὰ τὴν πολυβύλητον διὰ τοῦ Μωρέως περπατεῖν τοῦ Ἀνδρίστου Βερούση.

Μῆτερ τοῦ Διακῆ φιλόστοργος, τί λοιπὸν ματαίως προνοῶσα ὑπὲρ τῆς ἐν εἰρήνῃ διαβιώσεως τοῦ υἱοῦ ἐγκλείει αὐτὸν ἐν μοναστηρίῳ; Ὁ κίρκος ἐφυγεν ἐκ τοῦ κλωδοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπέταξεν ἐλαφρὸς πρὸς τὴν φωλεὰν ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων βουνῶν τῆς Ρούμελης.

Ταχύπους, εὐθυβολώτατος, τῆς σπάθης ἐμπειρὸς διαχειριστής, πρὸ τῶν δεινῶν ἀφρόδης, ὅξυς εἰς τὰς ἐφόδους, στρατιώτης προκινδυνεύων ὑπὲρ τῶν καπετάνων αὐτοῦ, ὡς πρωτοπαλλήκαρον προμαχῶν ὑπὲρ τῶν παλληκαριῶν του, προήγετο εἰς τὸ νὰ γείνῃ καπετάνιος. Καὶ ἐπὶ πρωτοπαλλήκαρος κατὰ τοὺς ἀρματωλικούς νόμους συνελθόντα ἐξέλεξαν αὐτὸν καπετάνιον, καὶ Λεβανδῆας ἀρματωλὸν, κατ' ἀνδραγαθίαν. Τοιοῦτον εὗρεν αὐτὸν ἡ ἐπανάστασις. Θαρσαλέος, οὐχὶ ἀπαίδευτος, ἀλλὰ καὶ εὐρετικός καὶ ταχύς τὰ βουλευμάτα καὶ εὐγλωττος παρέσυρε διὰ μὲν τῆς ρητορικῆς τοὺς εὐκισθήτους ἀλλὰ διατακτικούς, διὰ τῆς εὐτολμίας δὲ τοὺς ἀνδρείους, ἐξεπολιόρκησε τὸ φρούριον τῆς Λεβανδῆας τῇ 31 Μαΐου καὶ ἐξέτεινεν ἐντὸς ἐβδομάδος τοῦ γένους τὴν ἀνάστασιν εἰς Θήβας, εἰς Ἀράχωβαν, εἰς Ἀταλάντην, εἰς Ὑπάτην, ἀπὸ Κιθαριῶνος μέχρι Περνασσῆ καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Σπερχεῖου ὄχθης.

Ἀγέλη λυσσῶσα λύκων μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς ἐρυθρούς, φρικτῶς τρίβουσα τοὺς ὀδόντας, τὸν φόνον φέρουσα εἰς τὴν πεδιάδα, θάκτον εἰς τὸν τολμηρὸν θηρευτὴν, εἰς τὸν ἀπροσέκτον διαβάτην, οἱ Ἀλβανοὶ τοῦ Ὁμέρ Βρωῶν καὶ τοῦ Μεχμέτ Κιοσσέ οἱ Τούρκοι οἱ ἐξ Ἀνατολῆς γοργοπόδες, λυσσαλέοι κατὰ τῶν Χριστιανῶν κατέρχοντο πρὸς τὸν Σπερχεῖον ἀπὸ τὰς κλιτύς τῆς Ὄθρου. Χριστιανοὶ τῆς Ρούμελης, ἡ θεία χάρις ἃς ἀπλώσῃ ἐπ' αὐτοὺς εὐμενῶς τὰς πτέρυγας τῆς. Διότι τοῦ εἶναι ὁ θρασυσύλληχρος ὅστις θέλει στήσῃ ἐαυτὸν πρόχωρον κατὰ τοῦ μαινομένου χειμέρου· ἀλλ' ἰδοὺ παρὰ τὸν βεθυδίνην Σπερχεῖον οἱ πολεμισταὶ τῆς Ἀλαμάνας. Στρώνοντι τὴν γῆν οἱ Τούρκοι εἰς ἐφοδὸν ὀρμῶντες μετὰ πτώματά των καὶ ἐυθυμίζοντες μετὰ τὸ αἷμα τῶν ἀργυρῶν τοῦ ποταμοῦ νερά. Ἀλλ' ἂν δεκάπλαιοι τῶν Ἑλλήνων, ὀπλισμὸν ἔχοντες ὑπέρτερον, ὑπὸ ὕδρεων, ἀπειλῶν καὶ φανατισμοῦ ἀγόμενοι ἐξέβλασαν τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν καὶ εἰς ὑποχώρησιν ἠνάγκασαν τοὺς πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων, παρὰ τῆς Δικμάστας τὸν κήπον ἐξελίσσεται ὑπερβύμου ἡρώϊσμοῦ θαμβήσας πράξις.

Πεντήκοντα παλληκαρία ἔμειναν μόνον περὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν· βρονταὶ ἀπὸ τοῦ νέφους τούτου, κεραυνῶν ἐκρήγνυνται πολύφωνοι βοαί. Τῶν μουσουλμάνων αἱ τάξεις πυκνότεραι ἐπέρχονται καὶ μάλλον ὀργίλαι, μάλλον θηριώδεις καὶ τὰ ὀλίγα κλεφτόπουλα θνήσκουσι πίπτοντα περὶ τὸν Διάκον—στέρφανος ἄστρων ἀκτινοβόλων περὶ τὸν Σείριον.—Διεοράγησαν τὰ πιπτόντα του καὶ τὸ τουρνεὶ του, ἐθραύ-

σθη ἢ σπάθη του, συνέτριψε τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ὄμον μοχθηρὰ βολῇ. Συλλαμβάνουσιν αὐτὸν ἤδη οἱ ὁσμάνιδαι. Κύνες δειλοὶ σαρκάζουσιν, ἐμπύουσιν τὸν λέοντα, ἀπειλοῦσιν αὐτόν. Ὁ πόντος ἄγριος μυκόμενος καλύπτει ἀθηφάγους τὸν βράχον τοῦ αἰγιαλοῦ· ἀλλὰ δὲν καταπίνει αὐτόν· σκορπίζεται εἰς ἀβλαβὴ ἀφρόν, καὶ ὁ βράχος ἀγλαώτερος λαμποκοπῶν ἀναφαίνεται ὑπὸ τὰς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

ᾠδηγήθη εἰς τὸ μαρτύριον. Ἄλλ' ἃς εἶναι εὐλογημένη ἡ ὕβρις, ἡ διαπόμπευσις, ἡ φρικαλέα βάσκανος τοῦ ἀνασκολοπισμοῦ, αἱ θηριώδεις φλόγες τῆς δίψης. Ὁ ὠραὸς καὶ ἀνδρείος τὴν ὄψιν ὡς ὁ θεὸς ὁ ἐκ τῶν κυμάτων ἀναδύσας τῶν Ἀντικυθήρων, ὁ ἡρωϊκὸς ὡς ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ μὴ φεύγων πρὸ τῆς πνιγούσης αὐτὸν λαίλαπος τῶν πολεμίων, ὁ τοὺς στρατιώτας· τοῦ μὴ ἐγκαταλείπων ἀλλ' ἀποθνήσκων χάριν αὐτῶν, ὁ ἀγνὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ὁ καθὼς τὰς χεῖρας, ὁ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐγκλείων ὅλην τὴν καρτερίαν καὶ τὴν λεβεντιά τῆς ἐπικρατείας, ὁ χάριν τῆς ὀρθοδοξίας, χάριν τῆς Ἑλλάδος ἀτρόμητος πρὸ τοῦ δεινοῦ λέγων:

Πάτε καὶ σεις καὶ ἡ πίστις σας, μουρτάτες νὰ χαθῇτε.

Ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς θεὸς νὰ πεθάνω.

Ἦψωσε τὸν ὀδελὸν τοῦ μαρτυρίου στήλην φωτεινὴν ὁδηγήσας τὸ γένος μέσα εἰς τὸ σκότος τοῦ ἀγῶνος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς τιμῆς, τὸ δὲ κατεσπαργμένον ἐκ τῶν ἀληθινῶν σῶμα του ἐβλάσε τῆς ὑπερηφανίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ γένους κρηπίδα φεινήν.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρεῖς περικοπὲς κάθομαι σὸ τοῦ Διακῆ τὸ ταμπούρι ἢ μιὰ τηρεῖ τὴν Λεβανδῆα καὶ ἡ ἄλλη τὸ Ζητούρι, ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη μοιρολόγι καὶ λέει:

Πολλὴ μαυρίλα πλάκωσε μαῦρη σὰν καλιακούδα καὶ ὁ Καλόθας ἔρχεται καὶ ὁ Λεβαντογιάννης· ὁ Καλόθας ἔρχεται σὺν ὁ Λεβαντογιάννης· Ὁμέρ Βρωῶν πλάκωσε μετὰ δεκατὸ χιλιάδες.

Ὁ Διάκος σὰν τ' ἀγρόκτησε πολλὸ τοῦ κακοφάνη, ψιλλὴ φωνὴν ἔσπασε τὸν πρῶτον του φωνάει:

Τὰ παλληκαρία σὺνταξέ μάς τὸ στράτευμά μου, δός τουε μπαρῶντι περισσὴ καὶ βόλια μετὰ τοῦ χροῦντος γλήγορα καὶ νὰ τρέψωμε κατὰ στήν Ἀλαμάναν· ἰδοὺ τ' ἀμφοτέρωθεν δυνάτ' ἀπὸ τοῦ ὄρους μετρίλεια.

Ἀδράξαι τὰ λαφρὰ σπαθῖα καὶ τὰ βαρεῖα τουρνεῖα, στήν Ἀλαμάναν τρέψαι καὶ ἔπασσε τὰ ταμπούρια.

Σὰν ἄρχισ' ὁ πόλεμος καὶ ἀναψῇ τὸ τουρνεῖο· καρδιά, παιδιὰ μου, φώναξε, παιδιὰ μὴ φοβηθῇτε, ἀνδρείοι ὡσὰν Ἑλληνας, ὡσὰν Γραικοὶ σταθῇτε.

Κ' ἐκεῖνοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐσκορπίσαν στοὺς λόγγους, καὶ ἔμεινε ὁ Διάκος σὴν φωτιὰ μετὰ δεκατὸ χιλιάδες.

Τρεῖς ὥραις ἐπολέμαγε μετὰ δεκατὸ χιλιάδες, ἔκοψε Τούρκους ἀπειρούς καὶ ἔφτα μπουλουμπασάδες,

σφίχθηκε τὸ τουρνεῖο του καὶ ἔτρεψε κομμάτια καὶ τὸ σπαθὶ του ἔσπασε ἀπάνω ἀπὸ τὴν χροῦντα,

καὶ ἔπασσε ὁ Διάκος ζωταρὸς εἰς τὸν ἐχθρὸν τὰ χεῖρα, ἔλαιο τὸν πᾶν ἀπὸ μπροστὰ καὶ δύο χιλιάδες πίσω,

καὶ Ὁμέρ Βρωῶν μυστικὰ σὸν δρόμον τὸν ρωτᾷ:

Γίττει Τούρκους, Διάκα μου, τὴν πίστι σου ν' ἀλλάξῃ;

Νὰ προσκυνῇ εἰς τὸ νεῖαμ, τὴν Ἑκκλησίαν ν' ἀφήσῃ;

Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ μετὰ θυμὸ τοῦ λέει:

Πάτε καὶ σεις καὶ ἡ πίστι σας, μουρτάτες νὰ χαθῇτε· ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς θεὸς νὰ πεθάνω.

Ἄν θέλετε χιλία φλωρία, καὶ χιλίους μαχροντιέδες, πεντὴν μέρες στή ζωὴ ἀφήστε με μόνον

δοσὶν νὰ φθάσῃ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Θαρσῆς Βάριος

Σὰν τ' ἄκουσε ὁ Χαλήλμπεης μὲ δάκρυα φωνάζει
 Χίλια φλωριά σὺς δίνω γὼ κι' ἀκόμα πεντακόσια
 τὸν Διάκο τὰ χαλάσετε, τὸν γοβερό τὸν κλέφτη
 γιατί θὰ σβύση τὴ Τουρκιά κι' ὅλο μας τὸ Δουβλέτι.
 Ἀμέσως τὸν ἐπήγαρε καὶ σὺν σουβὺλ τὸν βάλαν,
 ἄλλοθι τὸν ἐστήσανε καὶ αὐτὸς χαμογελοῦσε.
 τοὺς ἔβριζε τὴν πίστι τους, τοὺς ἔλεε «μουργάτες,
 ἐμένα ἂν σουβλίσατε, ἔνας Γραικὸς ἐχάθη,
 ἄς εἰν' καλὰ ὁ Ὀδυσσεὺς κι' ὅλοι οἱ κα πεταναῖοι,
 αὐτοὶ θὰ σβύσουν τὴν Τουρκιά θὰ κάψουν τὸ Δουβλέτι».

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολλοὶ μετὰ μακροχρόνιον ἀποδημίαν ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ τὸ πρῶτον ἐπισκεπτόμενοι αὐτήν, θαυμάζουσι τὰς ἐπιτελεσθείσας προόδους. Ἐχουσι δίκαιον. Περ' ὅλας τὰς μεμφιμυρίδας ἐν πολλοῖς ἐποιήσκειν ἄλμυτα. Ἐν τῶν ἀλμάτων μάλιστα θεωροῦμεν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν ὅτι ἐν πολλοῖς ἐπίσης καθυστεροῦμεν. Ἡ ἀναγνώρισις αὕτη εἶναι τὸ πρῶτον πρὸς διόρθωσιν βήμα, ἢ δὲ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντός.

Μίαν ἐκ τῶν ἐπιτελεσθεισῶν προόδων δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ διαβάτης. Προσφερόμεθα νὰ τῷ χρησιμεύσωμεν ὡς ξεναγοί, τοσοῦτο μᾶλλον εὐχαρίστως, καθόσον τὴν πρόδον ταύτην εἶναι ἀνάγκη νὰ ἰδῶσι καὶ ὁμολογήσωσιν καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἐν τῷ τόπῳ διαμενόντων, ὅσοι ἐπωφελοῦνται τῆς ἀφίξεως τῶν ξένων ὅπως . . ἐνέλωσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

Ἵπῃρξεν ἐποχὴ, πολὺ ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς σημερινῆς, καθ' ἣν τόσον θολωμένη παρουσιάζετο ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἱστορία, ὥστε οἱ πολλοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἄνδρες φημιζόμενοι ὡς διαπρεπεῖς ἐπὶ μορφώσει, ἐντροπῇ των ἐθεώρουν καὶ νὰ προφέρουν τῶν πατέρων των τὸ ὄνομα. Ἐὰν ἠναγκάζοντο νὰ τὸ προφέρωσιν ἐμόρφαζον μετ' ἀηδίας. Μόνον τῶν πάππων των τὸ ὄνομα ἀπήγγελλον μετὰ στόμφου καὶ ἐπιδείξεως Διότι πατέρες αὐτῶν ἦσαν οἱ ἄθλιοι ἐκεῖνοι μεσαιωνικοὶ Βυζαντινοί, πάπποι δὲ οἱ θαυμάσιοι ἐκεῖνοι ἀρχεῖοι Ἕλληνες!

Τῆς ὁλεθρίας ταύτης πλάνης εὐτυχῶς ἐλάχιστα ἀπομένουσιν ἀκόμη ἔχνη, ἢ δὲ ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν δικαίωσις τῶν συκοφαντηθέντων πατέρων, ἀποτελεῖ ἀληθῶς μίαν τῶν σημαντικωτέρων τοῦ τόπου προόδων. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡμῖν μόνη ἡ δικαίωσις· ἀξιοῦμεν καὶ τὸν θαυμασμόν τὸν δικαίως ὀφειλόμενον πρὸς τοὺς μεγάλους ἀληθῶς πατέρας. Καὶ θὰ γεννήσῃ τοῦτον ὁ ἥλιος τῆς ἀληθείας ὅσον προχωρεῖ καὶ ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος καὶ φωτίζει τὴν ἐπιβούλως πλανηθείσαν ἐθνικὴν ψυχὴν.

Εἴθε νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο καὶ σημειώσεις τινες, γραφεῖσαι ἐν τοῖς περιθωρίοις τῶν σελίδων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Ἦκούσαμεν ποτὲ φανατικὸν ἐτερόδοξον λεβαντῖνον, ἐν στιγμῇ παραφόρου ὀργῆς μίαν εὐρίσκοντα βραχυτάτην ὕβριν νὰ ἐκφέρῃ κατὰ ὀρθοδόξου Ἑλλήνος: Τὸν ἀπεκάλεσε Φώτιον! Ὅποια τιμὴ εἰς τὸν ὕβρισθέντα, ἀλλὰ καὶ πόσον προφανὲς τὸ τοῦ ὕβρισαντος μῖσος ἐναντίον τοῦ μεγάλου Φωτίου!

Φαίνεται ἡμῖν περίεργον διχτὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γκομπινώ, τοῦ πλαστογραφηθέντος τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, νὰ εἶναι γνωστότερον καὶ νὰ προφέρηται μετὰ μεγαλητέρας ἀποτροφῆς ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ Λουίτπράνδου, τοῦ Γίβδωνος καὶ τῶν ἄλλων τῶν κακοηθέστερον πλαστογραφησάντων τὴν ἱστορίαν τῆς Βυζαντινῆς ἡμῶν αὐτοκρατορίας.

Ἀλλὰ φαίνεται ἡμῖν ἀκόμη περιεργότερον πῶς, ἐνῶ τοὺς λόγους τοῦ Γκομπινώ πάντες ἐσπυσαν ν' ἀποκηρύξωσι, τοὺς τῶν ἄλλων ἐπὶ ἀρκετὸν μάλιστα καιρὸν εἶχον τινες υἱοθετήσῃ.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὡς σύνθημα εἶχεν: «ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος» — Ποίως πίστεως; — Τῆς τοῦ πάππων; Τῆς πρὸς τὸν παραλυμένον Δία καὶ τὴν παραδειγματικὴν ἐπὶ σωφροσύνη οἰκογένειαν αὐτοῦ; Ἡ τῆς τῶν πατέρων, τῶν ἐνστερνισθέντων τὸν ἕνα Θεὸν καὶ διαδωσάντων τὴν θρησκείαν τοῦ πανταχοῦ;

— Καὶ ὑπὲρ ποίως πατρίδος; — Τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Μακεδόνων, τῶν Κρητῶν; ἢ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ἣν συνέπηξε καὶ συνήνωσε τὸ Βυζάντιον;

Θαυμάζομεν πῶς ὑπῆρξαν ἄνθρωποι μὴ σεβασθέντες τοῦλάχιστον τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀριθμῶν. Τὰ τέλαντα τῶν πάππων μας καὶ ἂν ἐτι κατεγράφοντο ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο ἐπὶ δραχμάς — πρᾶγμα ἀδύνατον, ἀφοῦ ἕκαστος δῆμος εἶχε τὸ ἰδικόν του κατάστιχον, — θὰ ἠδύναντο ποτὲ νὰ ἀποτελέσωσι τὸν προϋπολογισμόν τῶν ἐσόδων τῆς Αὐτοκρατορίας τῶν πατέρων μας, ἀνερχόμενον ποτε εἰς σημερινὰς δραχ. 3,000,000,000;

Ὅμιλοῦμεν συχνὰ περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐσόδων τοῦ κράτους μας. Ἀλλὰ μόνη ἡ Κωνσταντινούπολις κατέβλαλλε ποτὲ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὸ πενταπλάσιον τοῦ σημερινοῦ προϋπολογισμοῦ.

Μετὰ τοιοῦτους ἀριθμοὺς καὶ τοιοῦτον πλοῦτον ὁ δυνάμενος ἂς μὴ θαυμάσῃ τὴν οἰκονομολογικὴν δεινότητα τῶν Λατίνων, κατορθωσάντων, ὅτε πρὸς καιρὸν ἐβασίλευσαν ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τοιαύτην νὰ περιπέσωσι πτωχεῖαν, ὥστε νὰ πωλῶσι τὰ ἅγια λείψανα πρὸς συντήρησιν ἑαυτῶν ἢ νὰ δανείζωνται παρ' ἰδιωτῶν. Καὶ ἂν δὲν ἦτο ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον, θὰ ἐθεωρεῖτο ἐπεισόδιον μυθιστορήματος ἢ κωμωδίας, ὅτι Βελδουίνος ὁ Β', χάριν ὀλίγων χρημάτων, ἔδωκεν ὡς ἐνέχυρον εἰς δανειστὰς τὸν μονογενῆ του, υἱόν!

Καὶ ἂν ἔλειπον ὅλοι οἱ ἄλλοι δὲ θὰ ἦρκει εἰς καὶ μόνος, ὁ Ἡράκλειος, ὅπως ἀναδείξῃ τὴν δόξαν τῶν πατέρων ἡμῶν ἔσθιν πρὸς τὴν δόξαν τῶν πάππων; Δὲν ὑπῆρξεν οὗτος Μαραθωνονίκης ἐναλλαγῆς καὶ μέγας Ἀλέξανδρος, καταλύσας τὸ δεύτερον Περσικὸν Κράτος; Κεῖ τοῦτο ἐνῶ ἀπνταχόθεν, ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ Δύσεως ἄλλεπᾶλληλοι ἐπῆρχοντο κατὰ τῶν πατέρων καὶ πολυπληθεῖς οἱ ἐχθροί; (Ἐπεταί)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Ἀφορετὶ ὑπὲρ τῶν «Πατριῶν»

Ὁ αἰδ. κ. Ν. Φρεδιανός ἀπέστειλε ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν Πατριῶν εἰσφοράς ἐκ Ναυπλίου δρ. 21.
 Ὁ Δήμαρχος Νυμφασίας εἰσφοράς κατοίκων Βυτίνης δρ. 15.

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

Αἰτήσεις πρὸς ἀποστολὴν φύλλων τοῦ πορλεθόντος ἔτους — ἐφ' ὅσον ὑπάρχωσι τοιαῦτα — ἐκτελοῦνται μόνον ὅταν συνοδεύωνται μετὰ γραμματὸσημα τῆς ἀποστολῆς, ὑπολογιζόμενα διὰ τε τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν πρὸς 1 λεπτόν κατὰ φύλλον.
 Χάριν τῆς ἐξοικονομήσεως ἄλλων ἐπειγουσῶν αἰτήσεων ἐλαττώσαντες ἀποστολὰς τινὰς πρὸς διάφορα κέντρα διανομῆς, παρακαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας λόγους νὰ πιστεύωσιν ὅτι ἐπληρώθημεν περὶ τὴν ἐλάττωσιν, ν' ἀνακοινώσωσιν ἡμῖν αὐτοὺς, ὅπως ἐπιφέρωμεν πᾶσαν δυνατὴν διόρθωσιν.